

Deklaracija u Davosu 2018.
Konferencija ministara kulture
20. – 21. siječnja 2018., Davos, Švicarska

S ciljem visokokvalitetne kulture građenja – *Baukultur* - za Europu

Mi, ministri kulture i čelnici delegacija država potpisnica Europske kulturne konvencije te država promatrača Vijeća Europe, kao i predstavnika UNESCO-a, ICCROM-a, Vijeća Europe i Europske komisije i Vijeća arhitekata Europe, Europskog vijeća prostornih planera, ICOMOS International i Europa Nostra, koji smo se sastali od 20. do 22. siječnja 2018. u Davosu, Švicarska, na poziv g. Alaina Berseta, predsjednika Švicarske konfederacije, čelnika Federalnog odsjeka za unutarnje poslove, u Europskoj godini kulturne baštine 2018., uoči godišnje konferencije Svjetskog ekonomskog foruma,

uzimajući u obzir trenutačne izazove, uključujući trajne učinke ekonomske i financijske krize, četvrte industrijske revolucije, ubrzane urbanizacije, smanjenja perifernih regija, migracija i društvenih promjena, sve veću nejednakost, klimatske promjene i štetne učinke na okoliš te velikog utjecaja koje sve to ima na naše životno okruženje;

svjesni značajnih koraka koje je poduzela međunarodna zajednica prema inkluzivnom i održivom svijetu, te također hitne potrebe za jačanjem napora i razvojem novih pristupa zaštiti i unaprjeđenju kulturnih vrijednosti europskoga izgrađenog okoliša;

prepoznavajući ključni doprinos koji visokokvalitetni izgrađeni okoliš ima u postizanju održivoga društva, kojega karakterizira visoka kvaliteta života, kulturna raznolikost, individualna i kolektivna dobrobit, društvena pravda i kohezija te ekonomska učinkovitost;

svjesni trenda prema gubitku kvalitete u izgrađenom okolišu i otvorenim krajolicima diljem Europe, što se očituje u trivijalizaciji gradnje, manjku vrijednosti projektiranja, uključujući manjak brige za održivost, rast bezličnoga širenja urbanih prostora i neodgovornoga korištenja zemljišta, propadanje povijesnih tvornica te gubitak regionalnih tradicija i identiteta;

svjesni da je krajnje vrijeme da se poduzmu mjere koje će osigurati da sadašnji i budući društveni, ekonomski, ekološki i klimatski razvoj i trendovi još više ne smanje kvalitetu izgrađenoga okoliša, već da se iskoriste kao prilika za poboljšanje, te da je Europska godina kulturne baštine 2018., s ciljem prepoznavanja vrijednosti povijesne dimenzije izgrađenoga okoliša, pravi trenutak za to;

naglašavajući da svi, bez obzira na porijeklo, imaju pravo iskusiti, podijeliti i pripadati kulturnom okruženju, da su načini na koji živimo zajedno i razvijamo se kao društvo fundamentalno kulturalni te da je stoga oblikovanje našega životnog okruženja, prije svega, kulturni akt,

izjavljujemo sljedeće:

Središnja uloga kulture u izgrađenom okolišu

1. Kultura omogućava i potiče ekonomsku, društvenu i ekološku održivost. Ona oblikuje naš identitet i definira naše naslijeđe. Prema tome, kultura se mora postaviti u središte razvoja politika i mora se naglasiti njezin doprinos težnji za općim dobrom. Nema demokratskog, mirnog i održivog razvoja bez kulture u njegovom središtu.
2. Politika mora naglasiti potrebu za održivim pristupom razvoju, usmjerenom na kulturu, svugdje i na svakoj razini. Treba naglasiti vrijednost i nezamjenjivost europskih krajolika i kulturne baštine, s naglaskom ne samo na gradove i urbane prostore, već i na periferna i ruralna područja i njihovu međusobnu povezanost.
3. Postoji hitna potreba za holističkim pristupom izgrađenom okolišu, usmjerenom na kulturu, te za humanističkim pogledom na način na koji kolektivno oblikujemo mjesta gdje živimo i naslijeđe koje ostavljamo za sobom.

Koncept *Baukultur*

4. *Baukultur* obuhvaća svaku ljudsku djelatnost koja mijenja izgrađeni okoliš. Cjelokupni se izgrađeni okoliš, uključujući svaku dizajniranu i izgrađenu imovinu koja je ugrađena i odnosi se na prirodni okoliš, treba shvaćati kao jedinstveni subjekt.
Baukultur obuhvaća postojeće zgrade, uključujući spomenike i druge elemente kulturne baštine, kao i dizajn i izgradnju suvremenih zgrada, infrastrukture, javnih prostora i krajolika.
5. Uz arhitektonski, strukturalni dizajn i dizajn krajolika te njegovu materijalnu realizaciju, *Baukultur* se također očituje u procesu planiranja građevinskih projekata, infrastrukture, gradova, naselja i otvorenih krajolika.
6. *Baukultur* odnosi se i na detaljne metode gradnje i transformacije i razvoj velikih razmjera, obuhvaćajući tradicionalne i lokalne vještine gradnje, kao i inovativne tehnike.

Naša vizija visokokvalitetnoga koncepta *Baukultur*

7. Hitno nam treba novi, prilagodljivi pristup oblikovanju izgrađenog okoliša; pristup koji je ukorijenjen u kulturi, koji aktivno gradi društvenu koheziju, osigurava ekološku održivost i doprinosi zdravlju i dobrobiti svih.
To je visokokvalitetni koncept *Baukultur*.
8. Dizajn izgrađenoga okoliša, odnos između objekata i njihovoga izgrađenog i prirodnog okoliša, prostorna koherencija, razmjer, materijalnost: to su sve čimbenici koji imaju izravan utjecaj na našu kvalitetu života. Prema tome, visokokvalitetan koncept *Baukultur* izražava se u primjeni svjesnog, dobro promišljenog dizajna u svakoj djelatnosti gradnje i oblikovanja krajolika, dajući prednost kulturnim vrijednostima pred kratkoročnom ekonomskom dobiti. Na taj način, visokokvalitetni koncept *Baukultur* ne samo ispunjava funkcionalne, tehničke i ekonomske zahtjeve, već i zadovoljava društvene i psihološke potrebe ljudi.

9. Kulturna baština ključna je komponenta visokokvalitetnoga koncepta *Baukultur*. Način na koji koristimo, održavamo i štitimo našu kulturnu baštinu danas bit će ključan za budući razvoj visokokvalitetnoga izgrađenog okoliša.

Koristi visokokvalitetnoga koncepta *Baukultur* za društvo

10. Visokokvalitetan koncept *Baukultur* poboljšava naš osjećaj za prostor. On njeguje inkluzivno i kohezivno društvo, suprotstavlja se diskriminaciji i radikalizaciji te promovira integraciju i civilnu svijest omogućavajući ljudima da se identificiraju sa svojim životnim prostorom. To nije važno samo za gradska središta i povijesne lokalitete, već i za svaki aspekt europskoga životnog okruženja; prigradska i ruralna područja, naselja, industrijske zone i infrastrukturu.

11. Visokokvalitetan koncept *Baukultur* njeguje živahna i mješovita susjedstva. Stvara izgrađene okoliše koji obuhvaćaju suvremeni kulturni izričaj, istovremeno poštujući kulturnu baštinu. Pruža održive uvjete života i jača društvenu otpornost stvaranjem pristojnog, pristupačnog i dostupnog stambenog prostora.

12. Visokokvalitetan koncept *Baukultur* štiti okoliš. Podržava održivi prijevoz i odgovorno korištenje zemljišta, povećava urbane zelene prostore i promovira zdravlje i bioraznolikost.

13. Visokokvalitetan koncept *Baukultur* dodaje ekonomsku vrijednost stvaranjem trajnije imovine veće kvalitete i povoljnih uvjeta za ekonomski prosperitet unutar društva. Koristi izvore održivosti, osiguravajući na taj način da će buduće generacije imati koristi od pozitivnoga društvenog i ekonomskog razvoja.

S ciljem visokokvalitetnoga koncepta *Baukultur*

14. Visokokvalitetan koncept *Baukultur* zahtijeva preciznu ravnotežu između kulturnog, društvenog, ekonomskog, ekološkog i tehničkog aspekta planiranja, dizajniranja, gradnje i prilagodljivoga ponovnog korištenja u javnom interesu za opće dobro.

15. Visokokvalitetan koncept *Baukultur* mora biti dio relevantnih zakonskih instrumenata. Visoka kvaliteta cjelokupnoga izgrađenog okoliša, uključujući kulturnu baštinu, mora biti glavni cilj obvezatan u svim djelatnostima s utjecajem na prostor. Zahtjev visoke kvalitete mora se razmatrati na istoj razini kao ekonomski i tehnički interesi. Primjenjivi standardi i norme moraju biti kompatibilni s ciljem visoke kvalitete.

16. Visokokvalitetan koncept *Baukultur* može samo proizaći iz konteksta interdisciplinarnoga diskursa i kroz međusektorsku suradnju na više razina između donositelja politika, kompetentnih državnih tijela i profesionalaca. Budući da obuhvaća kreativne, funkcionalne i društvene aspekte, sve relevantne discipline i profesionalci moraju ravnopravno sudjelovati. Jedan ključni primjer instrumenta za njegovanje visoke kvalitete su interdisciplinaria, dobro razrađeni natječaji. Kako bi bio uspješan, visokokvalitetan koncept *Baukultur* također zahtijeva sudjelovanje civilnoga društva te informiranu i senzibiliziranu javnost.

17. Visokokvalitetan koncept *Baukultur* traži ulaganje napora u području obrazovanja i podizanja svijesti, s ciljem bolje prosudbe koncepta *Baukultur*. Svi oni koji su uključeni, i javnost i privatni sektor, odgovorni su za kvalitetu izgrađenoga okoliša, koji će se dalje prenositi kao naslijeđe budućim generacijama.

Naglašavajući da je koncept *Baukultur*, kao opće dobro, zajednička odgovornost vlasti, organizacija i privatnog sektora te da postoji hitna potreba za podizanjem svijesti o kulturnim, društvenim, ekonomskim, ekološkim i tehničkim problemima, mi se

obvezujemo na:

18. uključivanje i promoviranje ideja i principa visokokvalitetnoga koncepta *Baukultur* svim dionicima, uključujući druge članove vlade i opće javnosti, osobito mlade ljude, te naglašavajući koristan učinak na društvo na svaki relevantan i prikladan način;

19. implementaciju boljih politika koje obuhvaćaju koncept *Baukultur*, u čijem je središtu kultura, te integriraju viziju visokokvalitetnoga koncepta *Baukultur* kao središnjega političkog cilja;

20. podržavanje budućih aktivnosti i mjera koje doprinose promociji i implementaciji vizije visokokvalitetnoga koncepta *Baukultur*;

21. pozivanje svih relevantnih dionika, i javnih i privatnih, da prepoznaju pozitivan učinak visokokvalitetnoga koncepta *Baukultur* na javno dobro i da priznaju svoju odgovornost u njegovoj implementaciji, osobito što se tiče investicija vezanih za *Baukultur*;

22. poticanje drugih regija svijeta da prepoznaju vrijednost visokokvalitetnoga koncepta *Baukultur* i da se pridruže procesu;

23. ponovno okupljanje za ne više od 10 godina radi evaluacije i rasprave o napretku prema postizanju visokokvalitetnoga koncepta *Baukultur* za Europu.

Davos (Švicarska), 22. siječnja 2018.